

[Ministeren for Grønland.]

hensyn til rekrutteringen af den arbejdskraft fra Danmark, som den fortsatte udbygning af Grønland til enhver tid nødvendiggør.

Forslagene har endvidere løbende været drøftet med de forhandlingsberettigede centralorganisationer, og der har under disse forhandlinger stort set været enighed om lovbestemmelsernes indhold. Centralorganisationerne har dog stillet krav om automatisk dyrtidsregulering af det Grønlandstillæg, som ydes de ikke-hjemmehørende tjenestemænd i Grønland. Dette krav er ikke imødekommet. Centralorganisationerne har endvidere taget afstand fra tidsbegrænsningen for udbetaling af brændselskompensation samt opretholdelse af fri bolig for de ikke-hjemmehørende tjenestemænd til den 1. januar 1972. På grund af uenighed på disse punkter har centralorganisationerne taget forbehold med hensyn til lovkomplekset som helhed.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de forelagte lovforslag til velvillig behandling i det høje ting.

Landbrugsministeren (Henry Christensen): Herved tillader jeg mig for det høje folketing at fremsætte forslag til lov om ændring af lov om landbrugsejendomme.

Den gældende landbrugslov, der blev gennemført i foråret 1967, indeholder bestemmelse om, at forslag til revision af loven skal fremsættes for folketinget i folketingsåret 1970-71. Baggrunden for denne bestemmelse var den usikkerhed, der rådede med hensyn til planlægning af landbrugets struktur på længere sigt. Landbokommissionen har med henblik på lovens revision i 1969 foretaget en ny gennemgang af spørgsmål vedrørende landbrugets strukturudvikling, herunder navnlig sammenlægning og supplerende af landbrugsejendomme, samdrift af landbrugsejendomme, overgang af landbrugspligtig jord til anden anvendelse og spørgsmål om erhvervelse af landbrugsejendomme og landbrugets besiddelsesformer. Lovforslagets bestemmelser bygger i væsentlig grad på de forslag, som et flertal af landbokommissionens medlemmer har tiltrådt, og som er angivet i kommissionens 8. betænkning af 18. december 1969.

Landbrugsloven af 1967 åbnede bedre

muligheder for en strukturtilpasning af landbrugets driftsstørrelser, idet sammenlægnings- og samdriftsbestemmelserne blev liberaliseret. Siden landbrugslovens revision i 1967 er der fortsat sket en tilpasning i retning af færre og større landbrugsbedrifter som en naturlig driftsmæssig og økonomisk udvikling inden for landbrugs-erhvervet. En yderligere udvikling i denne retning må anses sandsynlig også under hensyn til den svigtende tilgang af nye landmænd til erhvervet. Der er for mig ingen tvivl om, at der også i fremtiden vil være behov for alle brugsstørrelser, men jeg har dog anset det for nødvendigt at søge loven yderligere liberaliseret, således at der i større omfang er mulighed for den enkelte til at forøge sin ejendoms jorder.

Lovforslaget indeholder bestemmelse om en forhøjet sammenlægningsgrænse på 100 ha til afløsning af de gældende grænser på henholdsvis 35 ha og 75 ha, således at der ikke ved afgørelsen af, om sammenlægning eller jordsupplering kan tillades inden for grænsen på 100 ha, skal tages hensyn til, om der er ønsker om tillægsjord. Det har været en vigtig forudsætning for landbokommissionen, at kravene om en hensigtsmæssig beliggenhed af jorderne ved sammenlægning opretholdes, således at der ikke under strukturtilpasningen sker en forringelse af den gode jordfordeling, der har været en fordel for dansk landbrug i forhold til de fleste andre lande. Også regeringen lægger stor vægt på, at der fastholdes en god arrondering.

Reglerne om samdrift er af landbokommissionen foreslået lempet, således at landbrugsejendomme, der ejes sammen, frit kan drives sammen, og således at grænsen for samdrift ved forpagtning forhøjes fra 100 ha til 200 ha. For dog at hindre, at et større antal landbrugsejendomme på denne måde kunne drives sammen, indeholder forslaget derfor den begrænsning i forhold til landbokommissionens forslag, at samdrift af jorder med et samlet areal over 100 ha ikke må vedrøre jord fra flere end 5 landbrugsejendomme.

Med hensyn til bestemmelserne i landbrugslovens kap. V om erhvervelse af landbrugsejendomme foreslås de nugældende bestemmelser, hvorefter landbrugsejendomme, der ved byudviklingsplan er udlagt til

[Landbrugsministeren.]

inderzone, er undtaget fra lovens erhvervelsesbegrænsninger, ændret, således at erhvervelsesbegrænsningerne fremtidig kun skal gælde med hensyn til landbrugsejendomme, der er beliggende i landzone.

I overensstemmelse med den indstilling, som et flertal af landbokommissionens medlemmer har tiltrådt, foreslås lovens erhvervelsesbegrænsninger i øvrigt opretholdt uændret. Som der er givet udtryk for i bemærkningerne til lovforslaget, er det imidlertid forudsat, at der i forbindelse med en lempelse af den nuværende administrative praksis åbnes mulighed for, at navngivne personer i særlige tilfælde kan opnå tilladelse til erhvervelse af flere landbrugsejendomme. Der tænkes herved især på tilfælde, hvor der er tale om erhvervelse af flere mindre ejendomme, der på længere sigt vil kunne sammenlægges til en hensigtsmæssig driftsenhed.

I overensstemmelse med den af landbokommissionen afgivne indstilling foreslås endelig ophævelse af den særlige brugslovgivning, der indeholdes i henholdsvis lov nr. 240 af 7. juni 1952 om visse landbrugsejendommers brug og overgang til selveje og lov nr. 241 af samme dato om brug af visse ejendomme og boliger på landet. Det er dog herved forudsat, at de nuværende brugeres rettigheder ifølge disse love respekteres, indtil brugsforholdene lovligt bringes til ophør.

Jeg har her omtalt de forslag, der direkte angår landbrugets strukturlægning og besiddelsesformer. Yderligere vil jeg gerne fremhæve et spørgsmål, som med stigende styrke har meldt sig i forbindelse med landbrugslovens administration i de seneste år. Det drejer sig om, i hvilken udstrækning landbrugsministeriet skal tillade ophævelse af landbrugspligt på arealer, der ikke længere på rentabelt grundlag kan dyrkes under en landbrugsejendom eller henlægges til anden landbrugsejendom. Her opstår nemlig en kollision mellem de hensyn, landbrugsloven traditionelt har varetaget, og hensynet til planlægningsinteresser. Set ud fra rene landbrugsmæssige interesser vil det ofte være forsvarligt at tillade ophævelse af landbrugspligt i forbindelse med fraskillelse af arealer, der er mindre egnede eller helt uegnede til landbrugsmæssig anvendelse,

men set ud fra en bredere samfundsmæssig betragtning kan det nok vække betænkelighed at tillade, at sådanne arealer fritages for landbrugspligt. Det har nemlig vist sig, at fraskillelse af arealer af denne art navnlig ønskes med henblik på salg til private til rekreative formål som jagt, fiskeri, naturstudier o.s.v., og at arealerne typisk er beliggende i områder, hvor de landskabelige og rekreative interesser er store. Fraskillelse af arealerne kan medføre en uheldig udvikling i landskabet i henseende til hegning, opstilling af skilte med adgang forbudt o. lign.

Landbrugsministeriet har hidtil været meget tilbageholdende med at meddele de ønskede tilladelser, bl. a. fordi der af boligministeriet og ministeriet for kulturelle anliggender er udtrykt stor betænkelighed ved, at arealerne fritages for landbrugspligt. Jeg finder imidlertid, at der her er tale om et problem, som måske mest naturligt kan løses af planlægningsmyndighederne.

Jeg har gerne villet fremdrage dette spørgsmål, for at det ved lovforslagets videre behandling kan blive inddraget i overvejelserne i forbindelse med forslagets bestemmelse om en udvidelse af adgangen til ophævelse af landbrugspligt på arealer, der er mindre egnede til jordbrugsdrift. Baggrunden for dette forslag er, at der som led i en tilpasning af landbrugsproduktionen i de kommende år kan imødeses et behov for i større omfang end hidtil at lade arealer udgå af landbrugspligten.

Med hensyn til lovforslaget i øvrigt skal jeg henvide til bemærkningerne til de enkelte bestemmelser.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til folketingets velvillige behandling.

Dernæst har jeg den ære for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om statens udlån til jordbrugsmæssige formål m. m.*

Landbokommissionen har den 13. januar 1971 afgivet sin 10. betænkning, der behandler spørgsmål om statens långivning til jordbrugsmæssige formål, om ændringer i jordfordelingsloven, om statens erhvervelse af jord og om administrationen af lovgivningen vedrørende jordbrug.

Det lovforslag, der hermed fremsættes,